

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Štefana Sekelského na verejnom zasadnutí v Bratislave 30. marca 2011 v trestnej veci obvineného **P. H. a spol. pre pokus trestného činu poisťovacieho podvodu** podľa § 8 ods. 1, § 250c ods. 1, ods. 4 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Trestný zákon) a iné, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 4T 10/2003, o dovolaní, ktoré podal obvinený J. J., zastúpený JUDr. M. K., advokátom v Košiciach, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 3. marca 2010, sp. zn. 5 To 8/2009, za splnenia podmienok stanovených v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

V konaní, ktoré predchádzalo rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 3. marca 2010, sp. zn. 5 To 8/2009,

bol porušený zákon

v ustanovení § 263 ods. 3 Tr. por. v neprospech obvineného J. J..

Dovolaním napadnutý rozsudok a jemu predchádzajúce chybné konanie krajského súdu **sa z r u š u j e .**

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Košiciach **sa prikazuje**, aby vec v potrebnom rozsahu **znovu prerokoval a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Košice II z 3. septembra 2008, sp. zn. 4T 10/2003, obvinený P. H. bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona (v Košiciach 7. septembra 2002 fyzicky napadol K. J., čím jej spôsobil ťažké zranenia, v dôsledku čoho táto 27. januára 2003 zomrela) a spolu s obvineným J. J. aj zo spáchania pokusu trestného činu poisťovacieho podvodu spolupáchatelstvom podľa § 8 ods. 1, § 9 ods. 2, § 250c ods. 1, ods. 4 Trestného zákona v podstate na tom skutkovom základe, že

v K. v agentúre poisťovne K., 8. januára 2001 J. J. predložil ním podpísané a P. H. vyplnené hlásenie poisťovej udalosti na osobné motorové vozidlo zn. BMW, evidenčné číslo vozidla Z., ktorého majiteľom bol R. K. a na ktorom obaja uviedli nepravdivé údaje o príčinách a priebehu dopravnej nehody, ktorú mal spôsobiť P. H. 5. januára 2001 na ceste zo Š. do H., v dôsledku čoho malo dôjsť v zmysle poisťovej zmluvy uzavretej 30. novembra 2000 k poistnému plneniu v sume 1 268 633,50 Sk ku škode K..

Okresný súd obvinenému P. H. uložil úhrnný trest odňatia slobody na desať rokov so zaradením do prvej nápravnovýchovnej skupiny;

obvinenému J. J. podľa § 250c ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody na dva roky, ktorého výkon mu bol podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona podmiennečne odložený, pričom podľa § 59 ods. 1 Trestného zákona bola určená skúšobná doba na štyri roky;

vo vzťahu k obvinenému P. H. bolo tiež rozhodnuté o náhrade škody.

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 3. marca 2010, sp. zn. 5 To 8/2009, na základe odvolaní obidvoch obvinených podľa § 258 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, písm. d/ zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Trestný poriadok) bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený. Krajský súd následne sám na základe § 259 ods. 3 Trestného poriadku vo veci rozhodol tak, že

obvineného P. H. uznal za vinného zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona,

obvinených P. H. a J. J. uznal za vinných na skutkovom základe už uvedenom, a to

J. J. z pokusu trestného činu poisťovacieho podvodu podľa § 8 ods. 1, § 250c ods. 1, ods. 4 Trestného zákona,

P. H. z pomoci k pokusu tohto trestného činu podľa § 10 ods. 1 písm. c/, § 8 ods. 1, § 250c ods. 1, ods. 4 Trestného zákona.

Krajský súd obvinenému P. H. uložil úhrnný trest odňatia slobody na päť rokov so zaradením do prvej nápravno výchovnej skupiny;

obvinenému J. J. podľa § 250c ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody na dva roky, ktorého výkon mu bol podľa § 58 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona podmienene odložený, pričom podľa § 59 ods. 1 Trestného zákona bola určená skúšobná doba na jeden rok;

vo vzťahu k obvinenému P. H. bolo tiež rozhodnuté o náhrade škody spôsobenej trestným činom ublíženia na zdraví.

Obvinený J. J. zastúpený obhajcom podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, a to z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.; dovolaním sa domáhal vyslovenia porušenia zákona napadnutým rozsudkom v ustanovení § 2 ods. 7 Trestného poriadku a zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

Za dovolací dôvod, že totiž zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.), obvinený J. J. ako dovolateľ označil skutočnosť, že krajský súd o odvolaniach konal na štyroch verejných zasadnutiach, na ktorých vykonával dokazovanie. Dovolateľ vyslovil názor, že pri tak rozsiahlom dokazovaní bolo porušené právo na obhajobu, najmä keď išlo o konanie na súde druhého stupňa, ktoré vyvrcholilo napadnutým rozsudkom.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), že bolo podané oprávnenou osobou a predpísaným spôsobom (§ 369 ods. 2 písm. b/, ods. 4, § 370 Tr. por.) a že boli splnené tiež jeho podmienky (§ 372 až § 374 Tr. por.); meritórne potom dospel k záveru, že existuje aj dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

K takému záveru dovolací súd dospel na verejnom zasadnutí, na ktorom v zmysle § 384 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia týkajúcich sa obvineného J. J., ako aj im predchádzajúce konanie, a to so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a § 374 Tr. por., ktoré sú v dovolaní uvedené.

Podľa § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Táto viazanosť dôvodmi dovolania znamená zistenie dovolacieho súdu, že existuje niektorý z dôvodov tohto mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý je uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por. a ktorý je dovolateľom jasne uvedený. Zistenie dovolacieho súdu pritom nemusí byť obsahovo totožné s okolnosťami, v ktorých dovolateľ videl naplnenie konkrétneho uplatneného dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 Tr. por.; rozhodujúci moment je to, že aj na základe iných okolností (aké uvádzal dovolateľ), ktoré sú často skutkového charakteru, bol zistený a preukázaný konkrétny uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Tento záver dovolacieho súdu sa vzťahoval aj na rozhodovanú vec, lebo k závažnému porušeniu práva na obhajobu došlo inými okolnosťami ako uvádzanými dovolateľom.

Bolo zistené, že odvolací súd vo veci konal na viacerých verejných zasadnutiach; pred rozhodnutím o podaných odvolaniach proti rozsudku okresného súdu na týchto aj vykonával dokazovanie. Toto však sa výhradne týkalo trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, zo spáchania ktorého bol potom uznaný za vinného obvinený P. H., a preto toto dokazovanie nijakým spôsobom neporušilo právo obvineného J. J. na obhajobu.

Obžaloba bola podaná pred účinnosťou Trestného poriadku (1. januára 2006), a preto podľa § 564 ods. 3 Tr. por. bolo konanie správne vykonané podľa procesných predpisov účinných v dobe podania obžaloby; konanie o riadnom opravnom prostriedku musí vykonať krajský súd taktiež podľa vtedy účinných predpisov.

Vo vzťahu k obvinenému J. J. konanie sa viedlo o trestnom čine, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje päť rokov (§ 250c ods. 4 Trestného zákona ustanovuje sankciu trest odňatia slobody na dva roky až osem rokov).

V zmysle § 36 ods. 3 Trestného poriadku obvinený v takom prípade musí mať obhajcu už od prípravného konania (nutná obhajoba).

Podľa § 202 ods. 3 Trestného poriadku v prípadoch nutnej obhajoby (§ 36 Trestného poriadku) nemožno konať hlavné pojednávanie bez prítomnosti obhajcu.

Podľa § 263 ods. 3 Trestného poriadku na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní musí mať obvinený obhajcu vo všetkých prípadoch, v ktorých ho musí mať na hlavnom pojednávaní.

Z uvedeného vyplýva, že obvinený J. J. musel mať na verejnom zasadnutí krajského súdu konanom o odvolaní proti rozsudku okresného súdu obhajcu. Tento na uvedenom procesnom úkone má výsadné právo na prednesenie záverečného návrhu (§ 235 ods. 3 Trestného poriadku); ide o právo obhajoby navrhnúť súdu sumárne riešenie veci a tento úkon je preto potrebné považovať za dôležitý.

V rozhodovanej veci obhajca obvineného J. J. na verejnom zasadnutí krajského súdu 3. októbra 2010 prítomný nebol, v dôsledku čoho aj absentoval jeho záverečný návrh.

Na vec nemá vplyv ani okolnosť, že obhajca sa na verejné zasadnutie krajského súdu nedostavil z vlastnej vôle a písomne požiadal súd o ospravedlnenie svojej neúčasti. Krajský súd vzhľadom na ustanovenie § 263 ods. 3 Trestného poriadku absenciu obhajcu nemal tolerovať, ale bol povinný zabezpečiť jeho účasť, a to aj za cenu odročenia nariadeného procesného úkonu.

Konanie verejného zasadnutia krajského súdu, na ktorom bolo rozhodnuté o odvolaní obvineného, v neprítomnosti obhajcu, teda pri nesplnení procesných podmienok, viedlo aj k zmareniu záverečného návrhu obhajcu; ide o zásadné porušenie práva na obhajobu, čo zakladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

V konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku odvolacieho súdu, teda bol porušený zákon v ustanovení § 263 ods. 3 Trestného poriadku, a preto Najvyšší súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil uvedené porušenie zákona. V dôsledku toho v zmysle § 386 ods. 2 Tr. por. potom zrušil vo výrokoch týkajúcich sa obvineného J. J. napadnutý rozsudok krajského súdu i jemu predchádzajúcu časť chybného konania (ako aj nadväzujúce rozhodnutia). Najvyšší súd podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Košiciach vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 30. marca 2011

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová